

Hodnocení diplomové práce

Jméno studenta:	Jitka Fischerová
Název práce:	Myšlenkový experiment Franka Jacksona
Druh práce:	bakalářská diplomová práce
Hodnotil:	Mgr. Filip Tvrdý, Ph.D.
Druh hodnocení:	posudek vedoucího práce
Datum:	25. května 2018

Stupeň hodnocení:	A 1 výborně	B 1- výborně mínus	C 2 velmi dobře	D 2- velmi dobře mínus	E 3 dobře	F 4 nevyhověl
	☐	☐	☒	☐	☐	☐

Dílčí hodnocení:

	Stupnice						
Hodnocení (+)	A	B	C	D	E	F	Hodnocení (-)
Probíhaly konzultace *	☐	☐	☐	☐	☒	☐	Neprobíhaly konzultace
Znalost literatury k tématu	☐	☒	☐	☐	☐	☐	Neznalost literatury k tématu
Kriticky hodnotí zdroje	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Nehodnotí použité zdroje
Dobrá struktura textu	☐	☐	☐	☒	☐	☐	Nevyhovující struktura textu
Argumentuje logicky správně	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Neargumentuje logicky správně
Ucelený úvod a závěr	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Nedostatečný úvod a závěr
Správný vědecký aparát	☐	☒	☐	☐	☐	☐	Nesprávný vědecký aparát
Kvalitní jazykové podání	☐	☐	☒	☐	☐	☐	Nekvalitní jazykové podání

* Vyplňuje jen vedoucí práce.

Kontrola plagiátorství:

Vedoucí práce zkontroloval text v systému theses.cz a práce není plagiát.

Slovní hodnocení:

Myšlenkový experiment o neurovědkyni Mary je jedním z nejvýznamnějších argumentů proti materialismu ve filozofii mysli, ale přesto mu – až na výjimky – nebyla v českém prostředí věnována patřičná pozornost. Z toho důvodu považuji bakalářskou práci kolegyně Fischerové za přínosnou. Přestože jsem u práce uveden jako vedoucí, můj vliv na ni byl pouze minimální: spočíval v doporučení vhodné literatury a pomoci ohledně použité terminologie. S výslednou podobou jsem měl možnost seznámit se až po termínu odevzdání, kdy už nebyla možnost zapracovat do textu jakékoli změny.

Musím konstatovat, že práce obsahuje překlady a četné stylistické chyby (např. „zajatci ji vypustili ven“, s. 27). Z těchto důvodů je text někdy obtížně pochopitelný a jindy nesmyslný (např. „celostní fyzikální vědění je totéž, co celostní vědění celkově“, s. 19). Rozšiřovat význam některých pasáží je takřka nemožné, jak je vidět třeba na tomto hodnotícím komentáři k Jacksonovu myšlenkovému experimentu:

„Je neplatný, protože pokud by byl platný, pak z toho důvodu, že žádné množství diskurzivního vědění v jakémkoliv oboru nepředstavuje nediskurzivní formu vědění, kterou Mary v místnosti postrádá. A to není dostatečným důkazem pro zpochybnění fyzikalismu, neboť taková teze by se dala použít na jakoukoliv teorii zohledňující aposteriorní poznání. Argument je tedy neplatný.“ (s. 22)

Autorka se neúspěšně potýká s celou řadou terminologických problémů, z nichž uvádím aspoň ty nejzávažnější:

- podle dualistů údajně „zažíváme pocity nezávislé na fyzickém těle“ (s. 6)
- „Fyzikalismus se zabývá empirickým světem.“ (s. 8)
- existují fyzikální jevy, „které nemusí být hmatatelné, tedy například síla“ (s. 8); zřejmě jsou zde míněny fyzikální síly, tj. základní interakce částic a pole
- „obrázek dot-matrix“ (s. 8)
- „teorie identit“ má být někde „teorií osobní identity“ (s. 6), jindy „teorie identit“ označuje „teorii psychofyzické identity“ (s. 9)
- nepřeložené anglické termíny „supervenience physicalism“, „type-physicalism“ a „token-physicalism“ (s. 9); navrhol jsem tvary „teorie supervenience“, „silná teorie identity“, „slabá teorie identity“, případně „totožnost typů mentálních a fyzických událostí“ a „totožnost jednotlivých mentálních událostí“
- „Maryin pokoj“ (s. 11 a jinde), v původním rukopise byl správný tvar „Mariin pokoj“
- „presence psychologických aspektů“ (s. 11)
- „látkový dualismus“ (s. 21 a 22), správně „substanční dualismus“
- „logický rozum“ (s. 28)

Za chybu považuji psaní názvů článků kurzívou (správně např. „Epiphenomenal Qualia“ a „What Mary Didn't Know“, s. 7) a neodsazování delších přímých citací (s. 11). Autorka někdy pracuje pouze se sekundární literaturou a neuvádí původní prameny, srov. např. absentující odkazy na následující texty: David Lewis, *On the Plurality of Worlds*, 1986 (s. 8); Ned Block, „Troubles with Functionalism“, 1978 (s. 10); David Hume, *Zkoumání o lidském rozumu*, 1996 (s. 16). Na některých místech narazíme na příliš silná a nepodložená tvrzení, např. že svobodná vůle „z biologického hlediska již byla také

vyvrácena“ (s. 33) nebo několikeré kritické zmínky o náboženství (s. 18 a jinde). Doložen by měl být i příklad s fotografií modro-černých šatů, která „kolovala po sociálních sítích“ (s. 12).

Práce má nejasnou strukturu, a to hlavně ve druhé kapitole, kde jsou Jacksonovy argumenty předkládány v poněkud zmatečném pořadí. Klíčový příklad s Fredem (s. 12) je citován podle předmluvy ve sborníku *There's Something About Mary*, i když se poprvé objevil v „Epiphenomenal Qualia“ z roku 1982 (s. 128-129). Na základě pozdního článku „The Knowledge Argument“ je prezentován i myšlenkový experiment o Mary (s. 13), který byl původně také popsán v „Epiphenomenal Qualia“ (s. 130). Následující kapitola 2.2, která nese název zmiňovaného článku, pak neobsahuje zmínku ani o jednom ze stěžejních argumentů a soustředí se na modální důkaz, Nagelovo „být netopýrem“ a epifenomenalismus. V pasážích o možnosti evolučního původu kválií se obávám, že autorka ne zcela pochopila Jacksonův myšlenkový postup, protože píše: „kválie přežila veškerý vývoj člověka jako sekundární vlastnost“ (s. 17). Také rozdíl mezi adaptacemi a vedlejšími produkty adaptací by si zasloužil podrobnější vysvětlení. Přestože považuji kapitolu o Dennettovi za nejzdařilejší, i zde se projevuje určitá nesystematičnost, protože text „What RoboMary Knows“ je představen hned dvakrát (s. 29 a 34).

S výše uvedenými výhradami **práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm C, velmi dobře.**